

Volby do EP: Krize zatím levici nepomáhá

02.Června 2009 Petr Sokol

Pátého a šestého června přistoupí v 27 členských státech EU voliči k urnám, aby vybrali 736 zástupců v parlamentním shromáždění, které by mělo reprezentovat téměř půl miliardy občanů Unie. Jaké výsledky můžeme očekávat napříč Evropou?

Pro pravici se zatím předvolební prognózy jeví velmi dobře. Strany napravo od středu vedou ve většině velkých států Unie. Aliance CDU/CSU hladce poráží socialisty v Německu, Sarkozyho Svaz pro lidové hnutí si udržuje několikaprocentní náskok před socialisty ve Francii, Berlusconiho nová strana Lid svobody (spojení Vzhůru Itálie a konzervativní Národní aliance) drtivě válcuje spojenou italskou levici, a to s náskokem kolem 15 %.

Ve velkých státech vede pravice

Cameronovi britští konzervativci mají dvojciferný náskok před labouristy a daří se jim brát i hlasy euroskeptické Strany pro nezávislost Spojeného království (UKIP).

Nejvyrovnanější předvolební situace z velkých unijních států je ve Španělsku, kde obě velké strany mají zhruba stejnou podporu, i když v květnových výzkumech se zdá, že pravicoví lidovci získávají nepatrný náskok.

Pravice dominuje žebříčkům předvolebních průzkumů také v největším z nových členských států – sousedním Polsku. Vládní Občanská platforma premiéra Tuska si drží vysokou popularitu a ve volbách do EP by mohla získat až polovinu hlasů. Na druhém místě navíc následuje se zhruba dvacetiprocentní podporou také pravicové Právo a spravedlnost (PiS).

Prezidentova dcera do EP?

Mezi velké státy Unie můžeme přiřadit i dalšího „nováčka“ – Rumunsko. V balkánské zemi pokračuje vyrovnaný souboj z loňských parlamentních voleb, když prezidentovi a premiérovi pravicoví liberální demokraté mají vyrovnanou bilanci s koaličními sociálními demokraty. Pikantnost volbám v Rumunsku dodává skutečnost, že jako nezávislá se do voleb pustila i dcera prezidenta Traiana Basesca Elena. Její šance na zvolení jsou dosud relativně vysoké – i nejméně příznivé odhady jí dávají až 4 % hlasů, což pohodlně stačí na mandát v EP!

Na předvolební situaci ve středních a menších státech se podívejme regionálně. Ve Skandinávii se mohou konzervativci těšit na vítězství ve Finsku i na legendu automobilové rallye Ariho Vatanena, který se po pěti letech poslancování za Francii vrací domů do Finska, kde již jednou evropským

poslancem byl.

V dalších dvou unijních severských státech je situace před volbami vyrovnaná. Ve Švédsku soupeří sociální demokraté s konzervativci a v Dánsku s liberály. Oba souboje jsou zatím dost vyrovnané, ale s mírným náskokem levicových stran.

Na jihu Evropy se zatím daří spíše socialistům. Ti vedou v Řecku i v Portugalsku, kde ale opoziční středopravicoví sociální demokraté mocně dotahují. Levice se blíží k volebnímu vítězství také v nejmenším členském státu vůbec – na středomořské Maltě. A tak by kromě již výše zmíněné Itálie mohla pravice vyhrát v jižní Evropě pouze na Kypru.

V Beneluxu jsou preference zatím velmi rozdílné. Křesťanští demokraté vedou v Lucembursku a ve vlámské části Belgie. Socialisté vévodí popularitě ve francouzskojazyčné části Belgie. V Nizozemsku výzkumy připisují volební vítězství Straně svobody, kterou nedávno založil známý kritik islámu a autor filmu Fitna Geert Wilders. Úspěch jeho strany však velmi závisí na volební účasti, protože jeho voliči mají nízkou volební disciplínu a není jasné, kolik jich nakonec k urnám skutečně přijde.

Ze západní Evropy zmiňme ještě Irsko, kde po letech dominance pravicové strany Vojáci osudu (FF) pravděpodobně zvítězí opoziční strana Irský kmen (FG), která patří v politickém spektru k pravému středu. Ze starých členských států jsme už nezmínili jen Rakousko. V alpské republice v posledních týdnech předstihli lidovci sociální demokraty, ale rozdíl se počítá jen na jednotlivá procenta.

Kandiduje i vnuk českého krále

Ve střední a východní Evropě stojí za zmínku určitě Maďarsko, kde opoziční pravicový Fidesz podporuje přes 60 procent voličů, zatímco vládní socialisty jen asi pětina voličů. Pro Čechy není jistě bez zajímavosti fakt, že dvojkou kandidátky konzervativního Maďarského demokratického fóra je vnuk posledního českého krále Karla I. – Jiří (György) Habsburk, který je tak jedním z teoretických následníků českého trůnu.

Menší je dominance levicového Smeru na Slovensku. Také ten však ve voličských preferencích atakuje hranici padesáti procent. Z uvedeného tedy vyplývá, že pouze Česká republika se vymyká z trendu zemí visehradské čtyřky, protože v dalších třech zemích skupiny jedna strana stranickému pelotonu jasně vévodí. Naopak u nás je výsledek voleb stále otevřený.

Pravice očekává volební vítězství také v Litvě, Estonsku a Bulharsku, vyrovnaný je souboj ve Slovinsku a nepřehledný po ekonomickém kolapsu v Lotyšsku.

Celkově se zatím zdá, že nejsilnější frakcí v EP zůstane i po volbách středopravicová Evropská lidová strana, a to přes odchod konzervativců z Británie a ODS z této skupiny. Nová skupina, v níž bude ODS, by podle odhadů mohla být čtvrtá nejsilnější za lidovci, socialisty a liberály. Ani ekonomicky asi v evropském měřítku levici úspěch nepřinese.